

بسمه تعالی

گزارش شاخص های اقتصادی در ۶ ماهه اول و مبادلات تجاری قزاقستان در ۴ ماهه اول سال ۲۰۲۶

توکایف، رئیس جمهور قزاقستان، نخست وزیر اولژاس بکتنوف را به حضور پذیرفت و گزارش مفصلی از توسعه اجتماعی- اقتصادی کشور برای ژانویه تا ژوئن ۲۰۲۶ را گوش فرا داد. علاوه بر نتایج فعلی، پروژه های کلیدی طراحی شده برای رشد اقتصادی و بهبود کیفیت زندگی مورد بحث قرار گرفت. نخست وزیر اولژاس بکتنوف این نتایج نیمه اول سال را به رئیس جمهور ارائه کرد.

نخست وزیر گفت: اقتصاد رشد مطلوبی را نشان می دهد. فرودگاه ها و جاده های جدید، سرمایه گذاری های با در سطح بالا، نوسازی انرژی و ساخت و ساز گسترده تأسیسات اجتماعی، در حال شتاب گرفتن است. تولید ناخالص داخلی قزاقستان در نیمه اول سال ۴/۱ درصد رشد داشته است رشد اقتصادی به ۳.۷ درصد رسیده است. بالاترین نرخ رشد توسط بخش هایی نشان داده شد که امروزه مبنای تنوع اقتصادی محسوب می شوند:

- ساخت و ساز - ۱۵/۲ درصد؛
- صنعت تولید - ۹/۸ درصد؛
- حمل و نقل - ۷/۱ درصد؛
- تجارت - ۵/۷ درصد؛
- کشاورزی - ۴/۴ درصد؛
- ارتباطات - ۴.۳ درصد،

نخست وزیر همچنین درخصوص سرمایه گذاری گفت: در طول شش ماه اول، سرمایه گذاری ثابت به ۹.۵ تریلیون تنگه رسید، در حالی که سرمایه گذاری خصوصی ۲۱.۴ درصد رشد داشت ۲۰۰ مرکز تولیدی جدید و هزاران شغل ایجاد شده است. در مورد توسعه صنعتی بود، امسال، قصد داریم ۲۰۰ پروژه سرمایه گذاری در بخش تولید به ارزش مجموع ۱.۷ تریلیون تنگه راه اندازی کند. اجرای آنها تقریباً ۱۷۰۰۰ شغل دائمی ایجاد خواهد کرد. همزمان، پروژه های بزرگ زیرساختی همچنان در حال اجرا هستند. دولت در حال کار بر روی ساخت بزرگراه های جدید، دومین فرودگاه در آستانه و فاز دوم مجتمع ترلان آستانه است.

مسکن بیشتری وجود خواهد داشت. صنعت ساخت و ساز همچنان یکی از سریع ترین بخش های در حال رشد اقتصاد است. پیش بینی می شود تا پایان سال، حجم مسکن های واگذار شده به ۲۰ میلیون متر مربع برسد که یکی از بالاترین ارقام در سال های اخیر خواهد بود.

حمایت یک میلیارد دلاری از کشاورزان انجام شده و کشاورزی نیز پویایی مثبتی را نشان می‌دهد. حجم تولیدات کشاورزی به ۱۵ تریلیون تنگه خواهد رسید. سطح زیر کشت محصولات کشاورزی به ۲۳.۸ میلیون هکتار افزایش یافته است. یک تریلیون تنگه برای حمایت از کشاورزان اختصاص داده شد. علاوه بر این، همانطور که نخست وزیر اشاره کرد، هر تنگه حمایت دولتی امکان جذب ۶.۵ تنگه سرمایه‌گذاری خصوصی را فراهم می‌کرد.

تورم همچنان یکی از چالش‌های اصلی است و رئیس جمهور همچنین در جریان اقدامات برای افزایش درآمد مردم و مهار افزایش قیمت‌ها قرار گرفت. بر اساس نتایج ماه ژوئن، تورم سالانه به ۱۰/۳ درصد رسید. دولت گزارش داد که طرح جامع افزایش درآمد جمعیت همچنان در حال اجرا است و اقدامات بیشتری برای تثبیت قیمت‌ها در حال انجام است. حمایت‌های اجتماعی هدفمندتر خواهد شد. در این جلسه، نوسازی سیاست اجتماعی به طور جداگانه مورد بحث قرار گرفت. طبق اعلام دولت، بهبود سازوکارهای اعطای مزایای اجتماعی و تحریک اشتغال، با حذف هزینه‌های ناکارآمد، سالانه بیش از ۸۰۰ میلیارد تنگه صرفه‌جویی خواهد شد.

قرار است از بودجه آزاد شده برای حمایت هدفمندتر از کسانی که واقعاً به آن نیاز دارند استفاده شود. برای آماده شدن در زمستان، پنج نیروگاه حرارتی از «منطقه قرمز» خارج شده‌اند. رئیس جمهور توجه ویژه‌ای به آماده سازی برای فصل گرمایش آینده داشت. بر اساس نتایج فصل گذشته، ما توانستیم خطرات موجود در بخش انرژی را به میزان قابل توجهی کاهش دهیم. امسال بازسازی موارد زیر را پوشش می‌دهد:

- ۵ نیروگاه ترکیبی برق و حرارت از منطقه بحرانی «قرمز» خارج شده‌اند؛
- ۳ نیروگاه حرارتی دیگر به منطقه قابلیت اطمینان "سبز" منتقل شده‌اند.
- ۹ واحد قدرت؛
- ۵۵ دیگ بخار؛
- ۵۱ توربین.

برای این اهداف ۳۸۴ میلیارد تنگه اختصاص داده شده است. علاوه بر این، به عنوان بخشی از پروژه ملی نوسازی بخش انرژی و خدمات رفاهی، قرار است تا پایان سال ۱۲ هزار کیلومتر از شبکه‌های خدماتی تعمیر شوند.

نخست وزیر درباره تحول دیجیتال کشور نیز گفت که قزاقستان روی هوش مصنوعی متعهد شده است و پروژه «دره مراکز داده» که به طور مشترک با شرکت‌های پیشرو فناوری اطلاعات جهانی ایجاد می‌شود، همچنان در حال اجرا است. قرار است زیرساخت‌هایی با ظرفیت ۲۵۰ مگاوات راه‌اندازی شود و حجم کل سرمایه‌گذاری خارجی جذب‌شده در حال حاضر از ۱۰ میلیارد دلار فراتر رفته است.

یکی دیگر از مباحث مطرح شده در این جلسه، توسعه زیرساخت‌های گردشگری بود. گردشگری به یک نقطه رشد جدید تبدیل خواهد شد. انتظارات خاصی با توسعه خوشه کوهستانی آلماتی مرتبط است. پروژه سوپر اسکی آلماتی در حال حاضر در مرحله ساخت و ساز فعال است. پس از تکمیل، ۶۰ کیلومتر پیست اسکی ارائه خواهد داد و ظرفیت این مجموعه به ۱۰۰۰۰ نفر در روز افزایش خواهد یافت. قرار است این مرکز در دسامبر

۲۰۲۸ افتتاح شود. آماده‌سازی‌های قزاقستان برای میزبانی بازی‌های سال ۲۰۲۶ نیز در حال اتمام است و اجرای قانون اساسی جدید ادامه دارد.

رئیس جمهور در جریان پیشرفت اجرای اصلاحات مربوط به قانون اساسی جدید قرار گرفت. کار به طور همزمان در چندین جهت انجام می شود:

- بهبود قوانین؛
- تقویت اصول «قزاقستان عادلانه» و «قانون و نظم»؛
- توسعه سیاست اجتماعی؛
- ایجاد یک چارچوب قانونی برای توسعه سریع شهر آلتائو،
- ترویج طرح زیست‌محیطی «تازا قزاقستان». حفظ و افزایش نرخ رشد اقتصادی؛
- اجرای سریع پروژه‌های زیرساختی و اجتماعی، به‌ویژه در حوزه بهداشت و درمان؛
- توسعه فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی برای ارتقای بهره‌وری اقتصاد؛
- نظارت مستمر بر اجرای برنامه‌های دولت و تحقق اهداف توسعه کشور؛
- حفظ و افزایش نرخ رشد اقتصادی؛

پس از جلسه، توکایف به نخست وزیر دستور داد تا نرخ بالای توسعه اقتصادی را حفظ کرده و با یک برنامه جدید و گسترده برای ساخت تأسیسات اجتماعی و زیرساختی پیش برود. انتظار می‌رود که در سال‌های آینده، کیفیت زندگی ساکنان تمام مناطق قزاقستان به طور قابل توجهی بهبود یابد. رئیس جمهور دستور داد که اولویت ویژه به ساخت مراکز درمانی مدرن داده شود، که باید پایه و اساس توسعه بیشتر زیرساخت‌های اجتماعی کشور باشد.

چالش‌های اصلی اقتصادی :

- تداوم نرخ بالای تورم
- وابستگی زیاد اقتصاد به صادرات نفت
- نوسانات قیمت جهانی انرژی
- نیاز به تنوع‌بخشی بیشتر به اقتصاد و توسعه صنایع غیرنفتی
- چشم‌انداز نیمه دوم سال ۲۰۲۶:

انتظار می‌رود با بهبود تولید نفت، ادامه سرمایه‌گذاری و رشد بخش خدمات، اقتصاد قزاقستان در نیمه دوم سال عملکرد بهتری داشته باشد و رشد سالانه به حدود ۴.۵ تا ۵ درصد نزدیک شود؛ البته این چشم‌انداز همچنان به قیمت جهانی نفت، وضعیت تورم و شرایط اقتصاد جهانی وابسته است.

مبادلات تجاری قزاقستان در ۴ ماهه اول سال ۲۰۲۶ (ژانویه - آوریل ۲۰۲۶)

با ادامه رشد صادرات، گردش مالی تجاری قزاقستان به ۴۵ میلیارد دلار نزدیک شد. بر اساس داده‌های منتشر شده توسط اداره ملی آمار قزاقستان در ۱۵ ژوئن، گردش مالی تجارت خارجی قزاقستان در چهار ماه اول سال ۲۰۲۶ به ۴۴.۹ میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۷.۹ درصد افزایش یافته است.

بین ژانویه و آوریل، صادرات این کشور با ۵ درصد افزایش به ۲۴ میلیارد دلار رسید، در حالی که واردات با ۱۱.۳ درصد افزایش به ۲۰.۹ میلیارد دلار رسید که نشان دهنده رشد مداوم تقاضای بین‌المللی برای کالاهای قزاقستانی و مصرف داخلی است. تراز تجاری ۳/۱+ میلیارد دلار مثبت به نفع قزاقستان است.

تجارت با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) نیز در طول دوره گزارش گسترش یافت. کل گردش مالی به ۹.۸۷ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال گذشته ۱۳.۳ درصد افزایش یافته است. قزاقستان ۲.۷۱ میلیارد دلار کالا به شرکای اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) صادر کرد که ۷.۹ درصد کاهش یافته است، در حالی که واردات از این بلوک ۲۴.۱ درصد افزایش یافته و به ۷.۱۶ میلیارد دلار رسیده است. روسیه همچنان بزرگترین شریک تجاری قزاقستان در اتحادیه اقتصادی اوراسیا است و ۸۷.۶ درصد از تجارت این کشور با این بلوک را تشکیل می‌دهد. پس از آن جمهوری قرقیزستان (۸ درصد)، بلاروس (۴.۱ درصد) و ارمنستان (۰.۳ درصد) قرار دارند.

نفت خام و فرآورده‌های نفتی خام همچنان بر سبد صادراتی قزاقستان تسلط داشتند و ۴۴ درصد از کل صادرات را تشکیل می‌دادند. سایر کالاهای صادراتی عمده شامل مس تصفیه شده و آلیاژهای مس خام (۷.۵ درصد)، سنگ معدن و کنسانتره مس (۶.۳ درصد)، آلیاژهای آهن (۳.۲ درصد) و گندم (۳ درصد) بودند.

در بخش واردات، بزرگترین دسته‌ها شامل خودروهای سواری (۳.۱٪)، گازهای نفتی و سایر هیدروکربن‌های گازی (۲.۷٪)، محصولات دارویی (۲.۶٪)، تجهیزات تلفن (۲.۵٪) و ژنراتورهای برق و مبدل‌های دوار (۲.۵٪) بودند. چین با دریافت ۲۰.۳ درصد از کل صادرات قزاقستان، همچنان بزرگترین مقصد صادراتی این کشور باقی ماند و پس از آن ایتالیا (۱۶.۵ درصد)، روسیه (۸.۴ درصد)، ترکیه (۷.۳ درصد)، ازبکستان (۶ درصد) و هلند (۵.۹ درصد) قرار گرفتند. سه کشور چین، ایتالیا و روسیه ۶۰٪ از کل منابع را تشکیل می‌دهند و پس آلمان (۴.۸٪)، آمریکا (۴.۴٪)، جمهوری کره (۲.۵٪)، ترکیه (۲/۲٪) قرار دارند.

روسیه همچنین با سهم ۳۱.۸ درصد از کل واردات، همچنان بزرگترین منبع واردات این کشور باقی ماند. پس از آن چین (۲۸.۶ درصد)، آلمان (۴.۸ درصد)، ایالات متحده (۴.۴ درصد)، کره جنوبی (۲.۵ درصد) و ترکیه (۲.۲ درصد) قرار گرفتند.

فهرست کالاهای فعالیت اقتصادی خارجی اتحادیه اقتصادی اوراسیا به عنوان طبقه‌بندی‌کننده کالاها استفاده می‌شود. حسابداری کالاها در آمار تجارت متقابل کالاها عمدتاً بر اساس یک سیستم تجارت مشترک انجام

می‌شود که شامل حسابداری کلیه کالاهای منتقل شده بین کشورهای عضو است که در نتیجه واردات آنها به قلمرو یک کشور عضو از قلمرو کشور عضو دیگر است.

ملاحظات کارشناسی :

اقتصاد قزاقستان در نیمه نخست سال ۲۰۲۶ با وجود حفظ روند رشد، نسبت به سال گذشته با کاهش سرعت رشد اقتصادی مواجه شده است. مهم‌ترین عامل این کاهش، افت تولید نفت و اختلال در صادرات انرژی بود، هرچند بخش‌های خدمات، ساخت‌وساز و صنایع تولیدی بخشی از این کاهش را جبران کردند .

برآورد صندوق بین‌المللی پول اینست که رشد اقتصادی تا پایان سال ۲۰۲۶ ۴/۶ درصد، رشد تولید ناخالص داخلی (GDP) حدود ۳ درصد، نرخ تورم حدود ۱۱ تا ۱۲ درصد به دلیل افزایش قیمت مواد غذایی، کالاهای مصرفی و خدمات از عوامل اصلی تورم بودند مهم‌ترین موتورهای رشد ساخت‌وساز، حمل‌ونقل، خدمات و صنایع تولیدی، نفت و گاز همچنان مهم‌ترین منبع درآمد ارزی کشور هستند و چالش اصلی کاهش تولید نفت و فشارهای تورمی می باشد.

صندوق بین‌المللی پول، تقاضای داخلی و سرمایه‌گذاری را از عوامل حمایت‌کننده رشد اقتصاد دانسته است و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی همچنان در پروژه‌های زیرساختی، حمل‌ونقل، معدن و صنایع تولیدی ادامه یافت. این گزارش نشان می‌دهد که دولت قزاقستان با وجود چالش‌های اقتصاد جهانی، همچنان بر دستیابی به رشد پایدار و تحقق هدف افزایش تولید ناخالص داخلی به ۴۵۰ میلیارد دلار تا سال ۲۰۲۹ تمرکز دارد

KAZAKHSTAN'S ECONOMIC GROWTH

JANUARY–APRIL 2026



GDP GROWTH

Growth accelerated from 3% in January–March 2026

+9.9%

MANUFACTURING GROWTH

+2.1%

INDUSTRIAL OUTPUT

KEY DRIVER

Manufacturing sector expansion boosted overall industrial recovery

FASTEST-GROWING SECTORS OF THE ECONOMY

- Construction: +14.5%
- Transport & Warehousing: +12%
- Manufacturing: +9.9%
- Trade: +5.1%
- Agriculture: +3.6%

FASTEST-GROWING MANUFACTURING SECTORS

- Machinery Engineering: +23.3%
- Light Industry: 2.3x growth
- Furniture Production: +41.7%
- Pharmaceuticals: +35.2%
- Construction Materials: +27.7%
- Chemical Industry: +18.4%
- Food Production: +14.4%

SOURCE: MINISTRY OF NATIONAL ECONOMY OF KAZAKHSTAN

<https://stat.gov.kz/en/industries/economy/foreign-market/publications/503230/>

<https://qazinform.com/news/kazakhstans-foreign-trade-hits-449bn-33b56b>

<https://www.akorda.kz/ru/glava-gosudarstva-prinyal-premer-ministra-olzhasa-bektenova-1363252>

تهیه و تنظیم: طاهری – رایزن اقتصادی سفارت جمهوری اسلامی ایران – آستانه